

**TUNTURI
LAPIN
KEHITYS**

Kokousaika ti 15.12.2020 klo 10.00–11.42

Kokouspaikka Etänä, Teams

Jäsenet

Enontekiö:

Jari Rantapelkonen

~~varalla Leni Karisaari~~

Seppo Alatörmänen

~~varalla Elli Maria Kultima~~

Pasi Ikonen

~~varalla Taru Mäkitalo~~

Muonio:

Laura Enbuska-Mäki

~~varalla Katri Rantakokko~~

~~Hanna Huhtamäki~~

~~varalla Annemari Keimiöniemi~~

Minna Back-Tolonen

~~varalla Petri Pietikäinen~~

Valtuuskunnan puheenjohtajisto

Juha Niemelä, valtuuskunnan pj

~~Janne Näkkäljärvi valtuuskunnan vpj.~~

Muut kutsutut:

Kaisa Kylä-Kaila, Muonio elinkeinokoordinaattori

Hannu Autto, Enontekiö kehitysjohtaja

Veli-Matti Hettula, TLK toiminnanjohtaja

www.tunturilapinkehitys.fi

65 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.03.

66 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esitys: Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös: Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

67 § Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Esitys: Edellinen pöytäkirja: <https://tunturilapinkehitys.fi/wp-content/uploads/2020/11/tlkhallituspoytakirja5112020.pdf>

Päätös: Edellinen pöytäkirja hyväksyttiin.

68 § Toiminnanjohtajan tilannekatsaus, Enontekiö ja Muonio aluekuulumiset

Enontekiön tilannekatsaus

Hannu Autto

Seudulliset yrityspalvelut (SYP) verkoston tapaamisessa tuli ilmi, että Enontekiön työttömyysaste oli noussut 15 % viime vuoden lokakuusta, jossa korostuu Koronan vaikutus kuntaan.

Enontekiön lentoaseman valmistelu etenee. Lapin liitosta saatujen tietojen mukaan tulevien vuosien valtiontuki-investointeja päästään tekemään aikataulujen mukaisesti. Enontekiön kunnanhallitus on hyväksynyt kahden osakeyhtiön perustamisen; infrayhtiö ENF INFRA ja kehitysyhtiö ENF POP (People Organisations Projects).

Matkailuyrittäjien kanssa on pidetty avoimia työpajoja asiantuntijan johdolla, jossa matkailun alueorganisaation malleja on kehitelty kuten Muoniossa on tehty. Tämä asia etenee alkuvuoden puolelle tammi-maaliskuun aikana päätösvaiheeseen.

ELYltä on tullut hankepäätös vajaa kaksivuotiselle hankkeelle, jossa kehitetään mm. alueen markkinointia ja brändiä. Ensimmäisen kysymys on matkailun alueorganisaatio, joka tulee ratkaista vuoden alkuun.

Enontekiön Kaisa Kasemets ja Muonion Nina Vesterinen ovat keskustelleet ja asiantuntijana toimiva Flowhouse on sama molemmissa kunnissa, joten informaatio kulkee hyvin organisaatioiden välillä ja yrittäjien kanta on myös päätöstä tehdessä tietysti merkittävä.

Jari Rantapelkonen

Tunturi-Lapin Kehitys / Fell Lapland Development

Veli-Matti Hettula
Toiminnanjohtaja / Executive Director
Tel: +358 (0)400 415 345
email: veli-matti.hettula@tunturilapinkehitys.fi

Muonion kunnantalo/ Tunturi-Lapin Kehitys ry.

Puthaanrannatie 15
FIN 99300 Muonio
www.muonio.fi

Enontekiön kunnantalo/ Tunturi-Lapin Kehitys ry.

Ounastie 165
FIN 99400 Enontekiö
www.enontekio.fi

Enontekiön kunnanhallitus on hyväksynyt kahden osakeyhtiön perustamisen ja rahoittamisen Enontekiön lentoasemalle; infrayhtiö ENF INFRA 750 000 eurolla operointiyhtiö ENF POP, 300 000 eurolla. Tavoite kuitenkin on etsiä muita toimijoita, koska kunta ei halua olla merkittävässä roolissa niiden pyörittämisessä.

Enontekiön talousarvio perustuu ensi vuonna historiallisesti 7,9 miljoonan euron ylijäämään sähköyhtiön myynnin vuoksi. Seuraavat vuodet ovat kuitenkin todella haastavia, talousarvion kärkinä on elinvoiman kehittäminen keskeisessä roolissa ja siinä Enontekiön lentoaseman roolin käyntiin saattaminen ja ylläpitäminen ovat keskeisellä sijalla. Enontekiön kunnan roolin Enontekiön lentoaseman päivittäisessä pyörittämisessä ei tule jatkossa olla merkittävä, vaan uusia omistajia ja tahoja tähän tehtävään haetaan.

Matkailu ja poronhoito ovat tiiviissä suhteessa keskenään, eikä poronliha mene kaupaksi matkailun ollessa vähäistä.

Talousarviossa on kiinnitetty myös huomiota työllisyysasioihin ja sakkomaksuihin, jotka lisääntyvät joka vuosi. Osa maksuista on aiheellisia, mutta yritämme tehdä asian suhteen jotain.

Hyvinvointipuolella hyvinvointikeskuksen tai monitoimitalon suunnittelu on keskeistä, joka on menossa. Nimestä tullaan aikanaan päättämään.

Investointien osalta Kilpisjärven asuntotilanne on huomioitu ja sinne suunnitellaan ensi vuona uusia asuntoja sinne tuleville työntekijöille.

Seppo Alatörmänen

On todettava, että Enontekiön poliittinen tilanne on hankala, koska tilanne on jakautunut kehittäjiin ja vastustajiin, joka ei ole hyvä asia. Vaikeita ja historiallisia päätöksiä on tehty ja se on valitettavasti jakanut niin päättäjiä ja kuin myös kuntalaisia. Kehittämismyönteinen linja on vielä kuitenkin löytynyt ja puoli vuotta on valtuustokautta jäljellä.

Hannu Autto

Positiivista on, että Kilpisjärveltä on myyty tai varattu melkein kaikki tontit, joita on hyvin vähän enää jäljellä. Syinä nähdään, että kuntaan on palkattu uusi maankäyttöinsinööri Kai Takkunen, joka on tarttunut reippaasti asioihin. Toisena arvioidaan, että onko korona muuttanut ihmisten investointihalukkuutta nimenomaan Kilpisjärven suuntaan? Yleiskaavan valmistelutilaisuus on tulossa ja niitä viedään eteenpäin mahdollisimman pikaisella aikataululla.

Muonion tilannekatsaus, Kaisa Kylä-Kaila

Seudulliset yrityspalvelut (SYP) verkoston tapaamisessa oli esitelty Lapin Yrittäjien Omistusvaihdoskoordinaattori-hanke ja pääosassa Tunturi-Lapin Leaderin tulevia hankkeita. Tunturi-Lapin yritysneuvontapalveluiden toiminta oli aiheena ja pari vuotta tähän saadaan vielä tukea Leaderin ja eri organisaatioiden kautta hankkeelta, mutta sitten asian suhteen pitää tehdä ratkaisuja siitä, miten yritysneuvonnan käytännötoteutus Tunturi-Lapin kunnissa järjestetään.

Tunturi-Lapin Kehitys / Fell Lapland Development

Veli-Matti Hettula
Toiminnanjohtaja / Executive Director
Tel: +358 (0)400 415 345
email: veli-matti.hettula@tunturilapinkehitys.fi

Muonion kunnantalo/ Tunturi-Lapin Kehitys ry.

Puthaanrannatie 15
FIN 99300 Muonio
www.muonio.fi

Enontekiön kunnantalo/ Tunturi-Lapin Kehitys ry.

Ounastie 165
FIN 99400 Enontekiö
www.enontekio.fi

Koronan aikana Tunturi-Lapin kuntien välinen yhteistyö on kyllä tiivistynyt, mutta jokainen pitää edelleen esimerkiksi omat infotilaisuutensa ja resurssitehokkaammasta toiminnasta on ollut puhetta. www.yrityskoulutuskalenteri.fi on ollut hyvä esimerkki kunnat ylittävästä yritys yhteistyöstä. Starttirahoja on haettu ja myönnetty kuten aiempina vuosina. Starttirahaa voi saada kolme jaksoa. Yritysneuvonnassa on Muoniossa vilkasta, mikä on tietysti positiivista uusien yritysten suhteen Yrittäjien työttömyysturvaa on jatkettu maaliskuulle saakka koronan vuoksi Lokakuun työttömyysprosentti Muoniossa oli 18,3 % ja huonompi luku kuin viime vuonna samaan aikaan. Vastaavia aiheita kuin Enontekiöllä eli matkailun alueorganisaation ja vastuullisen matkailuun liittyviä aiheita on ollut

Laura Enbuska-Mäki

Kunnanvaltuustossa hyväksyttiin elinvoimaan liittyen toimitilaohjelma, jossa salkutuksen lopputulemana on mm. Kiela asetettaminen myyntiin, josta tulee markkinointiponnistuksia kunnalle. Kukaslompolon kaavoituksen käynnistämissopimus oli valtuustossa, joka on positiivinen välähdys tulevista selvityksistä.

Yritysneuvontapalvelut ovat vahvasti kunnan talousarviossa mukana. Tunturi-Lapin kuntien välisen yhteistyön ja Tunturi-Lapin Kehityksen roolin miettiminen on jatkossa tärkeää.

Asuntorakentamiseen liittyen positiivista on se, että yksi rivitalo on valmistumassa nyt joulukuussa ja kunnanhallitus on antanut positiivinen ARA-lausunnon kunnan puolesta nyt myös toiseen kohteeseen Pirkantielle. Nyt odotamme miten asian suhteen lopulta käy.

Talousarvio vuodelle 2021 on valitettavasti -150 000 euroa miinusmerkkinen. Tämä ei ole hyvä lähtökohta, mutta loppuvuodesta nähdään, voidaanko tuohon vuoden aikana joiltakin toimintojen osalta vielä vaikuttaa.

Kunnan kiinteistöjä on niputettu ja mietitty uudelleen jatkosuunnitelmien osalta. Nyt Kihlangin koulu on myyty, Kielan myymistä valmistellaan ja Ylimuonion Meän koulu kiinteistö myydään.

Minna Back-Tolonen

Yritysten osalta valtakunnan päätösten venyminen huolestuttaa ja koko talvi on joidenkin toimijoiden osalta jo menetetty. Positiivista virtaa tuo kuitenkin uusien yrittäjien saapuminen kuntaan.

Tärkeintä olisi investointien ja investorien tulon varmistaminen lähivuosien aikana. Kunta näyttää hyvää esimerkkiä rivitalojen mahdollistamisen osalta, mutta olemassa olevien Tuomaanpalojen tonttien osalta voitaisiin tehdä vielä enemmänkin rakennuspuolen yritysten vahvistamiseksi, joita kunnassa on. "Palloja on paljon ilmassa" ja ollaan aktiivisia, joka on hyvä asia, ettei jäädä paikoilleen. Yksi iso huolenaihe kunnallisella puolella on reitit, joihin on kirjoitettu muutamia hankkeita ja tulevina vuosina mennään eteenpäin, mutta tämä vuosi on haaste.

Juha Niemelä

Positiivisen hengen säilyminen ja usko tulevaisuuteen eritoten päättäjillä on tärkeää, koska asioita on vireillä ja niiden eteneminen vaikuttaa positiivisesti moniin toimialoihin rakennusalan lisäksi ja

ihmisten työllistymiseen. Kaavoitusten vilkas eteneminen auttaisi osaltaan mm. rakennusalan ahdinkoa, sillä vaikka vaikea kevät on edessä niin valoa on ikkunassa. Kunnan talousarvio oli hyvä esimerkki siitä, että rohkeasti lähdetään investointeja tekemään, vaikka se vähän miinusmerkkiselle menee, niin kunta kantaa kuitenkin osaltaan oman kortensa kekoon investointien osalta ja mitä työpaikkoja ne tuovat sitten myöhemmin tullessaan. Tulevaisuus näyttää kuitenkin hyvältä.

Tunturi-Lapin Kehitys toiminnanjohtajan tilannekatsaus

Työtehtävät ovat jakautuneet Koronaexit-hankkeen toimenpiteisiin sekä "Whenever You Need Extreme" (WYNE) hankesuunnitelupalaveriin ja mm. seuraaviin:

- 11.11 Lapin liikennetyöryhmä 2040 ohjausryhmä ja kokous
- 13.11 House of Lapland hallituksen kokous
- 14.11 Tunturi-Lapin yrittäjien hyvinvointipäivän järjestäminen Oloksella ja Pallaksella
- 16.11 ENF-saavutettavuuden työryhmän palaveri
- 20.11 Älykäs ja kansainvälistyvä Lappi -hanke ohry
- 24.11 Lapin Kauppakamari syyskokous
- 25.11 KTT saavutettavuuden työryhmän kokous
- 26.11 TLK Valtuuskunnankokous Hetassa
- 1.12 ENF Valtion toimintatuki, RRF-rahoitus liittyvät palaverit
- 2.12 Virtuaaliaamukahvit, #palvelumuotoilu
- 3.12 Leader &TLK yhteispalaveri, Kilpisjärvi yrityshaastatteluja
- 4.12 Kilpisjärven tutkimusasemaan tutustuminen ja yhteistyöpalaveri Helsingin yliopiston kanssa
- 7.12 Yrityshaastatteluja Karesuvanto, Hetta
- 8.12 Lapcharge hankkeen ohjausryhmänkokous
- 9.12 Koronaexit-virtuaaliaamukahvit
- 10.12 Arctic Smartness KV-yhteistyöryhmä, My Story työpaja
- 17.12 Koronaexit-hankkeen ohjausryhmä, House of Lapland hallituksenkokous
- 21.12 WYNE-hankehakemus rahoittajalle

22.12.2020-3.1.2021 Vuosiloma

Lisäksi tulevista asioista käytiin läpi pääpiirteittäin 2021 vuoden toimenpiteitä, jotka koskivat molempia jäsenkuntia. Esimerkiksi tekniset johtajat ja matkailun alueorganisaatiot kutsutaan alkuvuoden hallituksen kokouksiin tai omiin tapaamisiin.

Laura Enbuska-Mäki: Mikä oli House of Laplandin tilanne?

Veli-Matti: Kirjallista palautetta tulee antaa, jotta päästään kiinni miksi tietyt alueet eivät ole mukana?

Hannu Autto:

Tekninen osasto/Rakennustarkastus. Esimerkiksi kiinteistöveroselvitykset ovat yhtä aikaa molemmissa jäsenkunnissa käynnissä oleva hanke, joten teknisten osastojen yhteistyön mahdollisuus tulee ehdottomasti selvittää.

Yritysneuvonta on hoidettu Tunturi-Lapissa eri hankkeilla viimeiset 5 vuotta Lappi Consultingin kautta 90 % Enontekiön yritysneuvonnasta on hoidettu hankkeilla, 10 % kunnassa.

Hankkeiden ketjuttamisen jälkeen Rovaniemellä käytössä oleva palvelusetelimalli voisi olla hankkeiden jälkeen myös koko Tunturi-Lapissa käytössä. Siinä yritys voisi puitesopimuksella ottaa tietyn osa-alueen tarpeen palveluntarjoajien listasta mikä yritykselle mielestään itselleen parhaiten sopii. Yritysneuvonnassa ei ole jokaisessa Tunturi-Lapin kunnassa päätoimiselle yritysneuvojalle töitä.

Työttömyyden torjuntaan tulisi organisoitua yhdessä nykyistä paremmin esimerkiksi jo olemassa olevan SYP-verkoston kautta nykyistä järkevämmiin. Näin pienissä kunnissa työmarkkinat tulee nähdä koko seutukunnan asiana.

Kaisa-Kylä-Kaila:

HOL:n suuntaan on jo aiemmin annettu suoraan kirjallista palautetta kunnan ja alueorganisaation toimesta, mutta myös yrittäjiltä kannattaa kysyä.

Veli-Matti Hettula: Yritykset eivät ole antaneet kirjallista palautetta, suullista kylläkin.

Laura Enbuska-Mäki: Kannatan laajempaa Tunturi-Lapin yritysneuvontaa. Työllisyysasioissa laajempi yhteistyö olisi myös varmasti paikallaan koronasta johtuen, jotta passiivisen markkinatyön maksuosuudet saadaan pienemmiksi.

Päätös: Merkitään tiedoksi

69 §

Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2021, valtuuskunta

Valtuuskunta pj Juha Niemelä: Valtuuskunta oli yksimielinen ja hyvin tyytyväinen hallituksen sekä ennen kaikkea toiminnanjohtajan työpanokseen tähän mennessä. Luottamus henkilöillä on positiivinen katse tulevaisuuteen eikä ollut huomautettavaa toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon. Valtuuskunta on näin antanut hallitukselle työkaluja millä mennä eteenpäin ja toiminnanjohtajalle kiitokset kuluneesta vuodesta.

Veli-Matti Hettula: Edellisessä hallituksen kokouksessa käsitelty toimintasuunnitelma ja talousarvio hyväksyttiin myös valtuuskunnassa yksimielisesti. Valtuuskunnan kokouksessa esitettiin kysymys valtuuskunnan varapuheenjohtaja Janne Näkkäljärven toimesta "Whenever you need extreme"-hankkeen budjetin kokoluokasta ja se ei ollut silloin vielä tiedossa. Nyt budjetti on selvillä ja on kokoluokaltaan noin 500 000 euroa.

Päätös: Merkitään tiedoksi

70 §

Leader Tunturi-Lappi ja Tunturi-Lapin Kehitys yhteistapaaminen

Esitys: 3.12 järjestettiin järjestyksessään toinen yhteistapaaminen. Päätehtävänä on, että tehtäisiin mahdollisimman vähän päällekkäistä toimintaa, vaan sen sijaan toisiaan täydentävää toimintaa. Tiiviin yhteistyön edelleen kehittämiseksi TLK:n ja LTL:n välillä on tehty www.yrityskoulutuskalenteri.fi Tunturi-Lapin yrityksille. Tästä onnistuneesta toimintamallista on esitetty, että se laajennettaisiin koko Lapin mittakaavaan ja sitä tarjottaisiin jatkossa kaikille Lapin kunnille.

TLK:n laajentumisneuvotteluiden jälkeen 1.1.2022 toiminta-alue on mahdollista olla Leader-Tunturi Lapin tapaan neljän kunnan alueena yhtenäinen, joka helpottaisi yhteistyötä edelleen.

Tunturi-Lapin Kehitys esitti toiminnanjohtajan toimesta kiinnostuksen yhteistyöstä myös Leaderin nuorisijaoston toiminnan kanssa. Kokouksen esitysmateriaalit ovat liitteenä.

Päätös: Merkitään tiedoksi.

71 §

Hanketilanne, ohjausryhmät

Esitys: Toiminnanjohtaja esitteli Koronaexit ja Whenever you need extreme-hankkeiden tilannekatsauksen sekä missä hankkeiden ohjausryhmissä yhdistys on mukana.

Koronaexit-hankkeen osalta marraskuun loppuun mennessä oli 55 000 euroa käytetty ja hanke jatkuu ainakin tammikuun loppuun saakka, hankkeelle haetaan mahdollisesti jatkoaikaa.

Whenever you need extreme hankehakemus jätetään rahoittajalle vuoden loppuun mennessä. Hankkeessa tehdään yhteistyötä Turun Yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen ja Helsingin Yliopiston kanssa.

Ohjausryhmiin liittyen on kaksi uutta osallistumispyyntöä.

- Lapin Yrittäjien Pirkka Salo on pyytänyt TLK:n toiminnanjohtajaa osallistumaan Lapin omistajanvaihdoskoordinaattori hankkeeseen.
- Lappian Simo Sova on pyytänyt TLK:n toiminnanjohtajaa osallistumaan Lappian oppilaitoksen ohjausryhmään.

Näiden jälkeen TLK olisi mukana yhdeksässä ohjausryhmässä, mutta vuoden lopussa kaksi hankkeista loppuu, joten määrä olisi yhteensä edelleen seitsemän hanketta. Kokoukset järjestetään Teams-etäyhteydellä, joten matkakustannuksia ja niihin liittyviä työajan menetystä ei ole tiedossa.

Toiminnanjohtaja esittää, että molempiin ohjausryhmiin osallistuttaisiin ja näin varmistetaan niiden toimintojen ja tulosten parempi vaikuttavuus myös Tunturi-Lapin seutukunnan alueelle.

Päätös: Esitys hyväksytään.

72 §

Taloudellinen tilanne

Esitys: Toiminnanjohtaja esittelee yhdistyksen taloudellisen tilanteen lokakuun loppuun saakka.

Toteutusaika: 1.1.2020-31.12.2020

Tunniste	Menolajit toimintasuunnitelman mukaan Kustannuspaikat: (alv 0%)	Budjetoitu 2020	Budjetoitu 2020	tammi-joulukuu toteuma	Erotus 2020	Käyttö-% 2020
	Palkkakustannukset (sis. Sosiaalikulut)	78 000,00	78 000,00	75 839,73	2 160,27	97,23 %
	Kokouspalkkiot ja matkat: hallitus ja valtuuskunta	3 500,00	3 500,00	2 842,64	657,36	81,22 %
	Puheenjohtajien palkkiot. hPj 1000, valt. Pj. 500	1 500,00	1 500,00	1 500,00	0,00	100,00 %
	Matkakustannukset	15 000,00	15 000,00	12 331,35	2 668,65	82,21 %
	Aluekehityspäivät	5 000,00	5 000,00		5 000,00	0,00 %
	Edustuskulut	1 000,00	1 000,00	261,19	738,81	26,12 %
	Tj:n toimistohuoneen vuokra ja siivous	1 000,00	1 000,00	0,00	1 000,00	0,00 %
	ict-hankinnat (visma, pc, puhelin, tulostin)	1 000,00	1 000,00	1 860,38	-860,38	186,04 %
	Kirjanpito(e1915), tilintarkastus (1000e), pankkipalvelut (600e)	4 000,00	4 000,00	3 654,49	345,51	91,36 %
	Posti, puhelin- ja tietoliikenne, (nettisivut Höyry, FB mainonta)	3 000,00	3 000,00	3 856,34	-856,34	128,54 %
					0,00	
Yhteensä		113 000,00	113 000,00	102 146,12	10 853,88	90,39 %

Molemmat jäsenkunnat ovat maksaneet puolet vuoden 2021 jäsenmaksuistaan ennakoon eli 26 250 euroa/kunta, jotka palautuvat Koronaexit-hankkeen maksatusten muodossa.

Koronaexit-hankkeen toteutuksen jälkeen kirjanpitopalvelut kilpailutetaan uudelleen joko kesken tilikauden tai viimeistään vuoden 2022 alusta alkaen.

Minna Back-Tolonen: Toimialakohtaisia eroavaisuuksia on työnantajien palkan sivukulujen kertoimissa, mutta sen pitäisi olla jokaisen tilitoimiston tiedossa. Kannatus kilpailutukselle ja toimijoita pitäisi voida vaihtaa myös kesken tilikauden ja tarjontaa pitäisi alueella olla.

Juha Niemelä: Valtuuskunta on tehnyt päätöksen, että uusi kilpailutus pitää tehdä. Tarvetta kilpailutukselle selkeästi on ja molemmat ajankohdat käyvät; kesken tilikauden tai sen jälkeen.

Seppo Alatörmänen: Käsitellään asia muut asiat kohdassa.

Päätös: Taloudellinen tilanne merkitään tiedoksi.

73 §

Muut asiat

- Laajentumisneuvottelun päivämäärät ja ohjelma Kilpisjärvellä

Laajentumisneuvotteluiden tapaaminen oli 1.10.2020 Muonion Särkijärvellä ja alustava aikataulu olisi ollut tammi-helmikuun vaihteessa pitää kahden päivän neuvottelut ja kohteeksi esitettiin Kilpisjärveä.

Koronatilanteen nyt ollessa paremmin tiedossa aikataulua tulee siirtää keväälle, kun Koronatilanne on selkeämpi.

- **Matkailun alueorganisaatiot tilanne keväällä**
- Discover Muonio ja Tosilappi Enontekiö matkailun alueorganisaatiot kutsutaan yhtä aikaa seuraavaan TLK:n hallituksen kokoukseen, kun heillä molemmilla on lisää kerrottavaa ja mihin ratkaisuun he ovat päätyneissä. Toiminnanjohtaja korosti, että Enontekiön lentoaseman tulevan menestyksen tulee määrittämään jatkon suhteen kuinka merkittäviä päätöksiä myös lentoaseman ulkopuolella tehdään:
 - Työntekijöiden asuntotilanne pitää olla nykyistä parempi Enontekiöllä ja Muoniossa
 - Matkailun alueorganisaatioiden tulee pystyä nykyistä tiiviimpään yhteistyöhön resursseja jakaen
 - Matkailijoille ja paikallisille suunnattuja ulkoilureittejä tulee lisätä ja olemassa olevia edelleen kehittää
 - Investoreilla tulee olla ajallisesti nykyistä huomattavasti nopeampi tie ensimmäisestä tiedustelusta investointitoimintaan

- **Parempi kilpailukyky hanke Ylitorniolla, 7/2015-6/2017, Leader 75% rahoitus**

Minna Back-Tolonen esitteli Ylitorniolla keskustan kehittämiseen tehdyn Leader-hankkeen (75% rahoitus) ja tiedusteli Enontekiön ja Muonion yrittäjien halukkuutta tämä tehdä yhteistyössä, koska asiantuntijoiden osaamista ei tältä osin ole jäsenkuntien alueella. Kyseessä on kyläkuvien kehittäminen yritysten näkökulmasta, jotta myös yritykset näyttäisivät visuaalisesti paremmilta Koronan jälkeen.

Hannu Autto: Kyläilmeen kehittäminen on tuotu esille aiemminkin eri tasoilla ja Enontekiön kunta ja elinvoimapaalveluala on mielellään mukana ja Hetan kaavoitussuunnitelma on valmistunut tänä vuonna, mutta konkreettinen työ on tarpeen. Työllisyydenhoito aspekti voisi esimerkiksi työpajojen kautta olla ajankohtainen.

Pasi Ikonen: Mielellään ollaan mukana. Hetan kirkonkylän lisäksi muissakin kylissä kaivataan tämän hankkeen kaltaisia toimia.

Juha Niemelä: Tarvetta varmasti on, mutta vuonna 2022 alkaen kaikki Tunturi-Lapin neljä kuntaa voisivat olla yhtä aikaa suunnitelmien lisäksi konkreetian tasolla.

Seppo Alatörmänen: Voidaan selvittää kustannuksia ja hankkeen yksityiskohtia.

Toiminnanjohtaja tutustuu aineistoon ja palaa hallitukselle, miten jotain konkreettisesti näkyvää saadaan ko. hankkeessa aikaan.

- **Kirjanpidon kilpailutus**

Annetaan toiminnanjohtajalle tehtäväksi aloittaa kilpailutus Koronaexit-hankkeen päätyttyä tai viimeistään 1.1.2022 vuoden alusta.

74 § **Seuraava kokous**
Seuraava kokous sovitaan tammikuussa.

75 § **Kokouksen päättäminen**
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.42.

**Tunturi-Lapin Kehitys /
Fell Lapland Development**

Veli-Matti Hettula
Toiminnanjohtaja / Executive Director
Tel: +358 (0)400 415 345
email: veli-matti.hettula@tunturilapinkehitys.fi

**Muonion kunnantalo/
Tunturi-Lapin Kehitys ry.**

Puthaanrannatie 15
FIN 99300 Muonio
www.muonio.fi

**Enontekiön kunnantalo/
Tunturi-Lapin Kehitys ry.**

Ounastie 165
FIN 99400 Enontekiö
www.enontekio.fi